

استاندارد محصولات آبزی ایران

مورد قبول کلیه کشورهاست

اشاره:

آبزی پروری یکی از استعدادهای اقتصاد ایران است که می‌تواند برای رشد ارزش تولید ناخالص داخلی، ایجاد اشتغال و رشد درآمدهای ناشی از صادرات غیرنفتی مورد توجه قرار گیرد.

بخش صید و پرورش آبزیان، (زمینه فعالیت گسترده‌ای برای بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری، تولید و صادرات می‌باشد و سرمایه‌گذاران را از منافع قابل توجهی برخوردار می‌سازد. فعالیت مشترک بخش خصوصی با سرمایه‌گذاران خارجی به ویژه در زمینه پرورش میگو، از سرمایه‌گذاری‌های صادرات‌گرا تلقی می‌شود که جای فعالیت و تلاش بیشتری دارد.

در خصوص وضعیت تولید و صادرات آبزیان، سهم ایران در بازار جهانی آبزیان، (زمینه‌های مستعد برای سرمایه‌گذاری خصوصی و مشترک و... خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» با آقای مهندس خداکرم جلالی، معاون وزیر جهاد سازندگی و مدیرعامل شرکت سهامی شیلات ایران، گفت‌وگویی دارد که با هم می‌خوانیم.

ماهی قزل‌آلا می‌باشد، رشد داشته است. در سال ۱۳۷۸ حدود ۷ هزار تن ماهی قزل‌آلا تولید شده که با وجود خشکسالی در سال ۱۳۷۹ تولید آن به حدود ۹ هزار تن خواهد رسید.

پرورش میگو نیز رشد داشته است. در سال گذشته ۱۸۳۰ تن میگو پرورش داده شد که این رقم در سال جاری به ۳۹۵۰ تن بالغ شد.

بهره‌برداری میگو در سال ۱۳۷۹ به پایان رسیده است. در زمینه‌های خاویار نیز در سال ۱۳۷۸ حدود ۹۰ تن تولید شد.

■ **میزان صادرات آبزیان را اعلام فرمایید.**

□ پیش‌بینی می‌شود در سال جاری حداقل حدود ۸۰ میلیون دلار انواع آبزیان صادر شود. صادرات انواع ماهی و میگو هنوز در جریان است و آمار نهایی

نکته قابل ذکر آن است که در سال ۷۸ و نیمه اول سال ۷۹ کشور با خشکسالی روبه‌رو بوده که در کاهش تولید به ویژه در آب‌های داخلی مؤثر بوده است.

این خشکسالی باعث شد میزان تولید آبزیان در سال ۷۸ حدود ۱۰ هزار تن کمتر شود و پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۷۹ حدود ۱۵ هزار تن کاهش تولید به وجود آید. حدود ۱۰ هزار تن از کاهش تولید در سال جاری مربوط به برداشت از هامون‌ها در استان سیستان و بلوچستان است.

در سال گذشته از هامون‌ها حدود ۱۲ هزار تن آبزی برداشت شد که پیش‌بینی می‌شود تولید امسال به حدود ۲ هزار تن کاهش یابد. در آب‌های داخلی بچه‌ماهی‌رها می‌شود و تغذیه آنها از طبیعت است. در زمینه ماهیان سردابی که بیشتر

■ **آخرین آمار تولید آبزیان را اعلام فرمایید.**

□ میزان تولید آبزیان در آب‌های کشور و نیز در مزرعه‌های پرورشی در سال ۱۳۷۸ حدود ۴۱۲ هزار تن بود که از این میزان ۱۱۰ هزار تن آن از صید و بهره‌برداری از دریای خزر تأمین شد، حدود ۶۷ هزار و ۷۰۰ تن از آب‌های داخلی و پرورش و استحصال و ۲۳۵ هزار تن از خلیج فارس و دریای عمان صید شد.

تولید آبزیان کشور در سال ۱۳۷۷ حدود ۴۰۰ هزار تن بود. به این ترتیب تولید این محصولات در سال ۱۳۷۸ حدود ۱۲ هزار تن افزایش نشان می‌دهد. پیش‌بینی می‌شود میزان تولید آبزیان در سال جاری به حدود ۴۳۰ هزار تن برسد.

آن وجود ندارد.

ارزش صادرات آبریان در سال جاری شاید تا ۱۰۰ میلیون دلار نیز افزایش یابد که حدود ۵۰ میلیون دلار آن خاویار و ۳۰ تا ۵۰ میلیون دلار سایر آبریان خواهد بود. ارزش صادرات آبریان در سال گذشته حدود ۵۵ میلیون دلار بود که شامل خاویار و سایر آبریان است.

■ مسیوزان

صادرات خاویار به بازارهای جهانی را اعلام فرمایید.

□ ایران در سال ۷۸ حدود ۸۲ تن خاویار به ارزش ۶۲ میلیون مارک صادر کرد.

میانگین قیمت هر کیلو خاویار صادراتی ایران به بازارهای جهانی در سال گذشته ۷۵۸ مارک بود که نسبت به سال ۷۷ حدود ۴۰ درصد افزایش داشت. پیش‌بینی می‌شود حدود ۸۰ تن خاویار در سال ۷۹ صادر شود. البته شیلات مجوز ۹۰ تن صادرات خاویار را برای سال ۷۹ در دست دارد. با روشی که برای فروش خاویار در سال جاری در پیش گرفته شده است، تقریباً با افزایش قیمتی حدود ۷۰ درصد نسبت به سال ۷۸ مواجه شده‌ایم. در سال جاری خاویار به روش مزایده‌ای به فروش می‌رسید.

در مزایده‌های انجام شده در سال جاری، هر کیلو خاویار ۱۳۶۰ مارک به فروش رسیده است.

■ بازارهای جهانی آبریان ایران کدام کشورها هستند؟

□ قسمت اعظم (حدود ۶۰ درصد) خاویار ایران به کشورهای اروپایی صادر می‌شود. اما کانادا و آمریکای شمالی نیز از خریداران خاویار ایران که مرغوبترین

خاویار جهان است، هستند.

در همین حال خاویار ایران به ژاپن و برخی کشورهای خاورمیانه نیز ارسال می‌شود. قسمت اعظم سایر آبریان یعنی حدود ۸۰ درصد آن به اروپا صادر می‌شود. نکته قابل توجه این که در سال جاری با مصوبه هیأت وزیران اتحادیه اروپا، ایران برای صادرات محصولات

○ تولید آبریان در سال جاری با وجود فشکسالی سال گذشته و نیمه نخست امسال به حدود ۱۴۳۰ هزار تن می‌رسد که نسبت به سال گذشته ۱۸ هزار تن افزایش دارد.

شیلاتی به کشورهای عضو اتحادیه اروپا جزو فهرست ۲ (A) قرار گرفته است. این امر موفقیت بسیار بزرگی برای جمهوری اسلامی ایران است، زیرا نشان می‌دهد محصولات شیلاتی ایران بالاترین استانداردهای بین‌المللی و بهداشتی را دارد. کمیسیون اتحادیه اروپا در اواخر سال گذشته یک هیأت کارشناسی را به مدت ۱۰ روز به ایران فرستاد که از مراکز دارای «کد» ایران دیدن کردند. این هیأت پس از بررسی همه‌جانبه از این مراکز، ایران را از گروه (ب) به گروه (آ) ارتقا داد.

ایس هیأت از هر کارگاه و مرکز عمل‌آوری حدود ۵ ساعت دیدن کرد. در هر مرکز عمل‌آوری، شناورها، مراکز بسته‌بندی و فرآوری باید حدود ۳۰۰ مورد (آیتم) رعایت شود.

با تلاش شرکت سهامی شیلات ایران، بخش خصوصی و نظارت و حمایتی که سازمان دامپزشکی ایران انجام داد، این موفقیت حاصل شد. سازمان دامپزشکی ایران نیز به عنوان

مرجع ذیصلاح شناخته شد.

محصولات شیلاتی ایران اینک برای صدور به بازارهای اروپایی هیچ‌گونه مشکلی ندارد. استاندارد محصولات آبرزی ایران امروز مورد قبول تقریباً تمامی کشورهای جهان است و در سطح بالاترین استانداردها قرار دارد. این امر آینده مطلوبی را برای توسعه صادرات شیلات ایران در پی دارد.

■ به‌منظر

می‌رسد با این موفقیت، هیچ‌گونه مشکلی در زمینه بازاریابی و تبلیغات برای

صدور آبریان ایران وجود نداشته باشد؟

لا در زمینه فروش خاویار باید گفت، نیاز بازار جهانی به خاویار ایران حدود ۵ برابر آنچه که ایران می‌تواند عرضه کند، می‌باشد. تقاضا برای خاویار ایران به قدری زیاد است که ایران، خریداران را گزینش می‌کند و خاویار به کسانی فروخته می‌شود که صاحب صلاحیت بوده و شرکت‌های از این نوع (صاحب صلاحیت) اجازه دارند در مزایده خاویار ایران شرکت کنند.

در زمینه خاویار، نیازی به بازاریابی و تبلیغات وجود ندارد. البته در مورد سایر محصولات آبرزی، نیز وضعیت تقریباً به همین صورت است و مشکلی در زمینه صادرات آنها وجود ندارد. میگو و انواع ماهیان ایران بازار خوبی در اروپا دارند.

برخی اقلام تولیدی ایران نیاز به بازاریابی دارد که بعضی گونه‌های پرورشی در آب شیرین را دربرمی‌گیرد. این گونه‌ها به صورت گرم‌آبی و سردآبی می‌باشند.

البته به دلیل آنکه سیاست شیلات ایران بالا بردن مصرف آبزیان در داخل کشور است، توجه زیادی به توسعه صادرات در بخش پرورش آبزیان سردآبی و گرم‌آبی ندارد.

پروتئین آبزیان بهترین پروتئین است و در جهان غذای سلامتی نام گرفته است. از سیاست‌های وزارت جهاد سازندگی، بالا بردن مصرف سرانه

آبزیان در کشور از ۵ کیلوگرم کنونی به ۸ کیلوگرم در پایان برنامه سوم توسعه است.

■ وسعت فعالیت بخش خصوصی در زمینه صنعت آبزیان چیست؟

□ کلیه فعالیت‌های صید و صیادی و پرورش آبزیان توسط بخش غیردولتی انجام می‌شود. اما صید و عمل‌آوری خاویار بر اساس قانون، در انحصار دولت است و این فعالیت توسط شیلات ایران انجام می‌شود.

بخش خصوصی و تعاونی در زمینه صید و صیادی و پرورش آبزیان، فعالیت گسترده‌ای دارد و شرکت شیلات ایران خدمات فنی، آموزش‌های لازم و تحقیقات را عهده دارد. در بخش مربوط به دریا نیز این شرکت حفاظت از منابع و بازسازی ذخایر را انجام می‌دهد.

■ تعداد شاغلان در صنعت آبزیان چه میزان است؟

□ ۱۱۰ هزار صیاد در شمال و جنوب ایران به کار صید و صیادی مشغول هستند که از این تعداد ۱۰ هزار نفر آنان در شمال کشور هستند. این صیادان با حدود ۱۰ هزار شناور صیادی اعم از قایق، لنج و کشتی مشغول صید و صیادی می‌باشند و تقریباً همه‌شان در

قالب تعاونی‌ها فعال هستند.

بخش بسیار کمی از این عده مانند کنسرسیوم صید صنعتی در قالب تعاونی‌ها فعالیت ندارند. حدود ۲۰ هزار نفر در کشور در زمینه پرورش ماهی در

○ پیش‌بینی می‌شود در سال جاری حداقل ۸۰ میلیون دلار انواع آبزیان صادر شود که می‌تواند تا ۱۰۰ میلیون دلار افزایش یابد که ۵۰ میلیون دلار آن از خاویار و ۳۰ تا ۵۰ میلیون دلار دیگر از دیگر آبزیان تأمین خواهد شد.

مزارع و آب‌های داخلی فعال هستند. این فعالیت رو به گسترش است.

کلیه منابع آبی ایران اعم از شور، شیرین، سرد و گرم، قابل استفاده برای پرورش آبزیان است.

■ پرورش میگو در چه نوع آب‌هایی انجام می‌گیرد؟

□ پرورش میگو با استفاده از آب دریا در زمین‌های شوره‌زار سواحل انجام می‌گیرد. اگر در هر هکتار ۲ تن میگو پرورش داده شود، معادل ۵ برابر بهترین زمین‌های زراعی کشور درآمد ایجاد می‌کند. در برخی مناطق مانند چابهار، شرایط مساعد و به‌گونه‌ای است که می‌توان در سال دو بار میگو پرورش داد. زیرا پرورش میگو در یک دوره چهارماهه انجام می‌شود.

این حرفه رو به گسترش است، به طوری که حدود ۲۰۰ هزار هکتار زمین در جنوب آماده این‌گونه فعالیت است و امید می‌رود یکی از اقلام عمده صادراتی ایران در آینده میگو باشد.

در کلیه آب‌های جنوبی و استان‌های داخلی ایران، شیلات فعالیت خود را در سه الی چهار ساله اخیر گسترش داده است و پیش‌بینی می‌شود در آبرزی‌پروری در برنامه سوم توسعه، سالانه ۲۰ درصد

رشد داشته باشیم.

■ تقاضای جهانی با عرضه آبزیان چه نسبتی دارد؟

□ در سطح جهان تقاضا برای آبزیان بیشتر از عرضه است. بر اساس گزارش سازمان خاویار و کشاورزی ملل متحد (فائو) در سال ۲۰۱۰ تقاضا برای فرآورده‌های شیلاتی تقریباً ۵۰ میلیون تن بیشتر از عرضه آنها خواهد

بود.

حدود ۱۲۵ میلیون تن در سال صید و پرورش آبزیان در سطح جهان صورت می‌گیرد که از این میزان حدود ۹۵ تا ۱۰۰ میلیون تن آن از دریاها صید می‌شود و بقیه آن از پرورش آبزیان به دست می‌آید.

بخش پرورش آبزیان در جهان به سرعت گسترش پیدا می‌کند و تا سال ۲۰۱۰ سهم آن به ۵۰ درصد عرضه آبزیان می‌رسد.

■ در انتهای برنامه سوم توسعه چه میزان تولید و صادرات آبزیان را پیش‌بینی می‌کنید؟

□ پیش‌بینی می‌شود در سال پایان برنامه (۱۳۸۳) تولید آبزیان به ۷۰۰ هزار تن و ارزش صادرات آبزیان به ۳۰۰ میلیون دلار برسد.

■ ناوگان صنعتی شیلات هم‌اینک چگونه فعالیت می‌کند؟

□ شرکت شیلات ایران در سال‌های بعد از انقلاب دارای ناوگان صید صنعتی بود که این ناوگان در قالب شرکت صید صنعتی اداره می‌شد.

این ناوگان حدود ۱۲ تا ۱۳ کشتی داشت که صید صنعتی را توسعه می‌داد. فعالیت این ناوگان برای توسعه صید

یک هزار هکتار از زمین های جنوبی کشور در رابطه با پروژه های مشارکت خارجی ها به همراه شرکت های داخلی زیر کشت میگو برود.

ذکر این نکته ضروری است که زمین به شرکت های خارجی واگذار نمی شود، بلکه زمین به شرکت های ایرانی که شریک شرکت های خارجی هستند،

واگذار می شود.

اکثر شرکت های

مستقاضی

سرمایه گذاری از

قاره اروپا و به ویژه

از کشورهای

فرانسه، آلمان و

○ صادرات فاویار ایران به لحاظ مرغوبیت آن و تقاضای فزاینده جهانی برای این محصول به صورت مزایده انجام می شود. در مزایده های سال جاری هر کیلو فاویار ایران تا ۱۳۶۰ مارک نیز به فروش رسیده است.

ایتالیا هستند.

■ اهم مشکلات مبتلابه تولید و صادرات آبزیان را ذکر فرمایید.

□ ایران در زمینه تولید آبزیان دارای استعداد زیادی است و به مراتب بیش از میزان کنونی قادر به تولید است. آبی پروری یک فعالیت جوان محسوب می شود و سرمایه گذاری بیشتری را طلب می کند. برای تشویق بخش خصوصی باید بسترهای لازم فراهم آید.

تأمین تسهیلات بانکی برای سرمایه گذاری در بخش تولید آبزیان، بسیار مؤثر است. اگر سرمایه گذاری لازم انجام شود در پرورش میگو می توان سالانه رشدی بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ درصد را شاهد بود.

مشکل اصلی تأمین تسهیلات بانکی است. البته تحقیقات و هدایت های فنی جزو پشتیبانی های این صنعت محسوب می شود و فناوری تولید نیز جزو وظایف شیلات است که باید از آخرین پیشرفت های علمی در این زمینه ها آگاهی پیدا کند و به تولیدکنندگان آموزش بدهد. شرکت شیلات ایران باید روی این موضوع سرمایه گذاری کند.

اتحادیه اروپا تطبیق دارد و در زمینه صادرات آبزیان در آینده نیز هیچ گونه مشکلی وجود نخواهد داشت.

■ آیا سرمایه گذاری های بخش خصوصی روی آبزیان در مجموع صادرات گرا بوده است؟

□ در صید صنعتی ایران، اولویت بر صادرات بنا نهاده شده است. شرکت های

صاحب صید صنعتی با کیفیت بالا صید را انجام می دهند و محصول به دست آمده در دریاها فریز می شود و با کیفیت بالا به بازارهای جهانی عرضه می شود.

در زمینه پرورش میگو نیز جنبه صادراتی آن مهم است. تمامی سرمایه گذاری هایی که در زمینه پرورش میگو و صنایع جنبی آن انجام شده، با قصد صادرات صورت گرفته، زیرا تقاضا برای آن در بازارهای جهانی زیاد است.

میگو در بازار داخلی جزو کالاهای لوکس محسوب می شود. قیمت میگو در بازارهای جهانی بالا است و هر کیلوی آن حدود ۶ تا ۷ دلار صادر می شود. قسمت اعظم صید دریایی و پرورش میگوی ایران به صادرات اختصاص دارد.

■ آیا در زمینه آبزیان سرمایه گذاری خارجی صورت گرفته است؟

□ سرمایه گذاری خارجی در زمینه پرورش میگو آغاز شده است. متقاضیانی از اقصی نقاط جهان وجود دارند که با مشارکت شرکت های ایرانی برای پرورش میگو علاقه مند به سرمایه گذاری شده اند. تصور می کنم در سال آینده حدود

صنعتی و استفاده از آب های آزاد بود. در اوایل امسال دولت در قالب تبصره ۳۵ قانون بودجه تصمیم گرفت شرکت صید صنعتی به صندوق بازنشستگی و سازمان تأمین اجتماعی که دولت به آنها بدهی داشت، واگذار شود. بنابراین اکنون شرکت به صورت بخش خصوصی فعالیت می کند و دولتی نیست.

در نتیجه اکنون

شرکت شیلات

ایران برای صید

هیچ گونه شناوری

ندارد. شناورهای

کنونی شیلات فقط

در بخش تحقیقاتی

مورد استفاده قرار می گیرند. این شناورها برای ارزیابی ذخایر و مسایل تحقیقاتی به کار می روند.

■ سهم ایران در بازار جهانی چه میزان است؟

□ سهم ایران در بازارهای جهانی کم است و شاید کمتر از ۰/۵ درصد باشد.

■ آیا آبزیان ایران در بازارهای جهانی رقیبی هم دارند؟

□ از نظر خاویار جایگاه ایران در بازارهای جهانی بسیار ویژه است، مرغوبیت خاویار ایران و نوع و فرآوری آن به گونه ای است که هیچ گونه رقیبی برای آن وجود ندارد.

کشورهای حوزه دریای خزر نیز رقیب خاویار ایران نیستند. خاویار ایران در برخی مواقع تا دو برابر قیمت معمول بازار و حتی بیشتر به فروش می رود. در خصوص سایر اقلام صادراتی نیز میگوی دریایی ایران و ماهیانی که صادر می شوند، از لحاظ کیفیت به گونه ای است که هیچ گونه مشکل خاصی برای آنها متصور نیست و رقیبی ندارند.

البته سهم ایران در بازار جهانی آبزیان بسیار کم است. شرایط ایران با ضوابط

شیلات ایران در بعد توسعه سرمایه‌گذاری نیازمند تسهیلاتی است که طی آن سرمایه‌گذاران ایرانی و خارجی بتوانند در اندازه‌های بزرگتر وارد مرحله تولید شوند و امکانات بالقوه در زمینه آبریزان را به صورت بالفعل درآورند.

■ به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در زمینه سرمایه‌گذاری روی تولید آبریزان چه توصیه‌ای دارید؟

□ برای توسعه

صید ذخیره بسیار بزرگی در دریای عمان وجود دارد که بین ایران و عمان مشترک است. این ذخیره از نوع فانوس ماهیان یا میکتوفیده است که می‌تواند در تولید پودر ماهی مورد استفاده قرار گیرد.

این ماهی در رشته‌های مختلف قابل استفاده است. برای بهره‌برداری این نوع ماهی در سال‌های اخیر توسط مؤسسه تحقیقاتی شیلات ایران، پژوهش‌ها و مطالعات بسیار دقیقی انجام شده است.

در انجام این مطالعات، مراجع بین‌المللی برخی کشورها به همراه سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) همکاری داشته‌اند. این ذخایر قابل برداشت تا ۵۰۰ هزار تن است.

به بخش خصوصی توصیه می‌شود در این زمینه وارد عمل شود و به صید و تولید بپردازد. تاکنون تعدادی از شرکت‌های خصوصی در این زمینه داوطلب شده‌اند و از شرکت شیلات ایران مجوزهای لازم را دریافت کرده‌اند. این نوع ماهیان در اعماق ۱۰۰ تا ۱۲۰ متری آب زندگی می‌کنند و ریز بوده ولی به صورت متراکم هستند. برآورد ذخایر

فانوس ماهیان ۳ تا ۱۰ میلیون تن است که یکی از ذخایر غنی است و باید تلاش کرد در سال‌های برنامه سوم توسعه از آن حداکثر بهره‌برداری بشود. در زمینه پرورش آبریزان نیز روش‌های مختلفی در جهان به کار گرفته

۳۰ تا ۵۰ درصد کاهش می‌دهد. در حالی که ضریب تبدیل غذا را نیز پایین می‌آورد.

به سرمایه‌گذاران در تولید آبریزان توصیه می‌شود روی پرورش ماهیان سردابی در خلیج گرگان سرمایه‌گذاری کنند. شرکت

شیلات ایران آمادگی دارد مجوزهای لازم را برای این نوع سرمایه‌گذاری‌ها صادر کند.

در ایران هر منبع آبی می‌تواند

برای سرمایه‌گذاری در امر پرورش آبریزان مورد استفاده قرار گیرد. قنوات، چشمه‌های آب و چاه‌های آب کشاورزی جزو منابع آبی کشور برای پرورش آبریزان محسوب می‌شوند.

در مسیر این منابع می‌توان استخرهای بتونی برای پرورش آبریزان احداث کرد. درآمد حاصل از پرورش آبریزان در ۲۰۰ تا ۳۰۰ متر استخر در مسیر آب‌های کشاورزی به اندازه ۷ تا ۸ هکتار زمینی است که در آن زراعت انجام شود.

توصیه می‌شود به منظور بهره‌برداری بیشتر از منابع آبی و خاکی کشور و کلیه منابع آبی در جهت توسعه آبریزی‌پروری مورد استفاده قرار گیرد.

این امر اشتغال‌زا و محرومیت‌زدا است و ایجاد درآمد می‌کند و در توسعه صادرات آبریزان نیز مؤثر خواهد بود.

○ **متقاضیانی از اقصی نقاط جهان آمادگی دارند با مشارکت سرمایه‌گذاران ایرانی به پرورش میگو بپردازند و تصور می‌کنم سال آینده مدود یک‌هزار هکتار از زمین‌های جنوب کشور برای فعالیت مشترک اختصاص یابد، منتها زمین به سرمایه‌گذار ایرانی واگذار می‌شود.**

می‌شود که یکی از روش‌های جدید در این زمینه، پرورش آبریزان در قفس است. توصیه می‌شود سرمایه‌گذاران در رشته آبریزان پرورش آبریزی در قفس را در سواحل دریاها گسترش دهند. این نوع پرورش دارای بازدهی بالا و هزینه پایین است.

ضریب تبدیل غذا در این نوع سرمایه‌گذاری نیز پایین است و نگرانی‌هایی در زمینه کمبود اکسیژن و زیاد شدن نیترات و آمونیاک که در پرورش آبریزان بسیار بااهمیت است، وجود ندارد و به حداقل می‌رسد. نمونه‌های این نوع سرمایه‌گذاری به صورت محدود در جنوب کشور وجود دارد.

مکانیسم‌های جدیدتر آن در نروژ وجود دارد. شرکت‌های ایرانی به دنبال آن هستند که نمونه‌هایی از این نوع پرورش آبریزی را از نروژ به جنوب کشور بیاورند. خلیج گرگان نیز برای پرورش ماهیان سردابی محل مناسبی است. پرورش ماهیان سردابی در این منطقه بسیار موفق بوده و زمان پرورش را حدود